

Dosarul nr.2r-495/16

Instanța de fond: Judecătoria Cimișlia – judecător: Z. Aramă

Instanța de apel: CA Chișinău – judecători: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

D E C I Z I E

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele ședinței
Judecători:

Svetlana Filincova,
Dumitru Mardari, Maria Ghervas,

examinând recursul, declarat de către Ion Moraru, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ioan Nistor împotriva lui Ion Moraru cu privire la încasarea datoriei, cererea de chemare în judecată a intervenientului principal Olga Nistor către Ion Moraru privind încasarea datoriei și acțiunea lui Ion Moraru împotriva lui Ioan Nistor privind declararea nulității contractului de împrumut,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016, prin care nu s-a dat curs cererii de apel și

încheierii din 03 martie 2016, prin care s-a restituit apelul declarat de către Ion Moraru,

C O N S T A T Ă :

La 27 septembrie 2012 Ioan Nistor s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva lui Ion Moraru, solicitând încasarea datoriei în mărime de 85 000 dolari SUA. (f.d.2-3, vol. II)

Moraru Ion la 12 octombrie 2012 a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Ioan Nistor privind declararea nulității contractului de împrumut nr. 4707 din 03 august 2010. (f.d.1-2, vol. I)

Prin încheierea Judecătoria Cimișlia din 19 aprilie 2013 cauzele civile au fost conexate pentru a fi examinate într-un singur proces. (f.d.35, vol. I)

La 28 octombrie 2014 intervenientul principal Olga Nistor s-a adresat cu acțiune către Ion Moraru, solicitând încasarea sumei de 42 500 dolari SUA, ce constituie ½ cotă parte din datoria pretinsă de către Ioan Nistor. (f.d.185-186, vol. II)

Prin hotărârea Judecătoria Cimișlia din 17 septembrie 2015 cererea de chemare în judecată a lui Ioan Nistor a fost admisă integral. S-a încasat de la Ion Moraru în beneficiul lui Ioan Nistor datoria contractuală în mărime de 85 000 dolari SUA,

acțiunile intervenientului principal Olga Nistor și a lui Ion Moraru au fost respinse ca neîntemeiate. S-a încasat de la Ion Moraru în beneficiul lui Ioan Nistor cheltuielile de judecată în sumă de 10 500 lei și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 23 601,64 lei (f.d.11, vol. III)

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, Ion Moraru și avocatul acestuia Valeriu Stănescu, la 22 septembrie 2015 au contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă integral, iar acțiunea privind declararea nulității contractului de împrumut să fie admisă integral. (f.d.12, vol. III)

La 06 octombrie 2015 Olga Nistor a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea acestuia, casarea actului de dispoziție cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea intervenientului principal să fie admisă integral. (f.d.13, vol. III)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015 nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către Ion Moraru, avocatului acestuia Valeriu Stănescu și Olga Nistor, s-a acordat termen apelanților până la 16 decembrie 2015 să prezinte apelul motivat și dovada taxei de stat. (f.d.41-43, vol. III)

În legătură că apelanții Ion Moraru și Olga Nistor nu au recepționat încheierea de a nu da curs cererilor de apel din 26 noiembrie 2015, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 17 decembrie 2015 a acordat apelanților termen suplimentar până la 03 februarie 2016 să prezinte apelul motivat și dovada achitării taxei de stat. (f.d.57-60, vol. III)

La 03 februarie 2016 Ion Moraru a depus apelul motivat, solicitând în același timp și scutirea de la plata taxei de stat, în legătură cu starea materială precară. (f.d.67-70, vol. III)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 s-a respins demersul apelantului Ion Moraru privind scutirea de la plata taxei de stat, s-a acordat termen apelantului până la 02 martie 2016 să prezinte dovada achitării taxei de stat. (f.d.72-73, 74-78, vol. III)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 03 martie 2016 a restituit cererile de apel depuse de către Ion Moraru și reprezentantul său Valeriu Stănescu și intervenientul principal Olga Nistor din motiv că nu au fost înlăturate neajunsurile apelurilor în termenul acordat de către instanța de apel. (f.d.92-96, vol. III)

Nefiind de acord cu încheierile Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 și din 03 martie 2016, Ion Moraru, le-a contestat cu recurs, solicitând casarea actelor de dispoziție ale instanței de apel, soluționând prin decizie problema în fond cu dispunerea scutirii de la plata taxei de stat și restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel la faza primirii cererii de apel. (f.d.102-105, vol. III)

În motivarea recursului recurentul a invocat că la 25 martie 2016 a cunoscut despre existența încheierii instanței de apel din 04 februarie 2016 din textul încheierii de restituire a apelului din 03 martie 2016. Totodată, Ion Moraru a indicat că actul de dispoziție al Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 îl consideră neîntemeiat și ilegal din motiv că instanța de apel nu a luat în considerație faptul că nu este angajat în câmpul muncii, lipsa altor venituri, are la întreținere fiica, care este studentă la Universitatea de Stat.

Cu referire la recursul declarat de către Ion Moraru împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 instanța de recurs reține următoarele.

În conformitate cu art.425 CPC termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile.

Potrivit practicii judiciare intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale.

Articolul 113 alin. (1) CPC prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Materialele cauzei atestă că Curtea de Apel Chișinău la 04 februarie 2016 a pronunțat încheierea, prin care a respins cererea apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat cu acordarea termenului până la 02 martie 2016 de a prezenta dovada achitării taxei de stat.

Instanța de recurs reține că apelantul nu a fost prezent în ședința de judecată din 04 februarie 2016. Instanța de apel a expediat copia încheierii de a nu da curs la cererea de apel, fiind recepționată de către Ion Moraru și avocatul acestuia Valeriu Stănescu la 11 februarie 2016. (f.d.79, 82, 83)

În speță, Colegiul menționează că termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege și urmează să curgă din momentul recepționării încheierii.

Dat fiind faptul că încheierea instanței de apel a fost pronunțată în ședința de judecată în lipsa apelantului, termenul de depunere a recursului urmează a fi calculat din data de 11 februarie 2016.

Recurentul contrar prevederilor art.425 CPC a declarat recurs la 05 aprilie 2016 cu depășirea termenului de 15 zile.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

La caz, instanța de recurs conchide că argumentul recurentului precum că a făcut cunoștință cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 abia la 25 martie 2016, când a recepționat încheierea de restituire a apelului, este neîntemeiat ori materialele dosarului afirmă contrariul.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa și faptul că recurentul și avocatul acestuia Valeriu Stănescu, cunoscând despre pronunțarea încheierii contestate la 11 februarie 2016, nu a luat măsurile necesare după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, în speță contestarea la timp a actului de dispoziție al instanței de apel.

În această ordine de idei, este cert că depunând cererea de recurs la 05 aprilie 2016 împotriva încheierii instanței de apel pronunțate la 04 februarie 2016, adică în afara termenului legal, recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

Așadar, din considerentele menționate și având în vedere că recursul a fost depus în afara termenului legal, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Ion Moraru ca depus tardiv.

Cu referire la recursul lui Ion Moraru împotriva încheierii Curții de Apel din 03 martie 2016, instanța de judecată constată că este depus în termen reieșind din următoarele considerente.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea, contestată cu recurs, a fost pronunțată la 03 martie 2016 și expediată părților la 21 martie 2016. Dovada recepționării acesteia la materialele cauzei nu există. În recurs recurentul menționează că a făcut cunoștință cu actul de dispoziție al instanței de apel la 25 martie 2016. (f.d.91-96, 116)

Instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 05 aprilie 2016, în termen. (f.d.105)

Examinând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat urmează a fi respins.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC instanța de recurs după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În speță, Colegiul reține că prin încheierea de a nu da curs cererii de apel, emisă de către Curtea de Apel Chișinău la 04 februarie 2016, a fost respinsă cererea lui Ion Moraru privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, apelantul fiind obligat până la data de 02 martie 2016 să prezinte dovada achitării taxei de stat în mărime de 3825 dolari SUA, convertiți în valută națională la data achitării taxei de stat, dar nu mai mult de 25 000 lei.

Instanța de recurs a constatat că încheierea de a nu da curs cererii de apel a fost recepționată de către apelant și avocatul acestuia Valeriu Stănescu, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d.82, 83, vol. III). În termenul acordat de instanță recurentul nu a înlăturat integral neajunsurile cererii de apel.

Astfel, din motivul că recurentul nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel și anume nu a prezentat dovada achitării taxei de stat, apelul a fost restituit prin încheierea din 03 martie 2016.

În baza art. 369 alin. (1) lit. a) CPC instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă.

Colegiul apreciază că instanța de apel în mod întemeiat a restituit lui Ion Moraru cererea de apel, dat fiind faptul că potrivit art. 364 alin. (1) CPC cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă cu plata taxei de stat. Apelantul și reprezentantul acestuia, fiind înștiințați că în cazul nedepunerii în termen a dovezii achitării taxei de stat, cererea va fi restituită, nu a achitat taxa de stat.

Analizând prevederile normei descrise în raport cu materialele cauzei, instanța de recurs constată că instanța de apel s-a conformat întru totul cerințelor legale și i-a acordat apelantului termen rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor vizate, achitarea taxei de stat.

Astfel, apelantul urma să dea dovadă de diligență de a întreprinde toate măsurile necesare de protejare a drepturilor sale, inclusiv solicitarea prelungirii termenului pentru achitarea taxei de stat.

La acest segment Colegiul reține și jurisprudența Curții Europene, care reiterează că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), în speță de a manifesta diligență în exercitarea cu bună-credință a drepturilor sale procedurale, inclusiv să se intereseze de soarta dosarului, care se examinează la cererea acestuia.

Instanța de recurs reține și prevederile art.56 alin. (3) CPC, potrivit cărora participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Ținând cont de cele menționate și avînd în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sînt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se respinge ca tardivă cererea de recurs declarată de către Ion Moraru împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016.

Se respinge ca neîntemeiat recursul declarat de către Ion Moraru împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ioan Nistor împotriva lui Ion Moraru cu privire la încasarea datoriei, cererea de chemare în judecată a intervenientului principal Olga Nistor către Ion Moraru privind încasarea datoriei și acțiunea lui Ion Moraru împotriva lui Ioan Nistor privind declararea nulității contractului de împrumut.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Svetlana Filincova

Judecători

Dumitru Mardari

Maria Ghervas